

KUTSESTANDARD

Õmbleja, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Õmbleja 3. taseme kutsestandard on välja töötatud:

- Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks
- Erialaste täiendkoolituste õppekavade aluseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Õmbleja, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>3. taseme õmbleja töö eesmärk: õmmelda kiirelt ja kvaliteetselt tootedetaile.</p> <p>3. taseme õmbleja teeb määratud aja jooksul lihtsaid õmblusoperatsioone: ühendab ja äärestab detaile, teeb kinnitusi, dubleerib detaile ja teeb kuumniisket töötlust. Ta täidab tööjuhi poolt ette antud ja vähesel määral muutuvaid tööülesandeid. Õmbleja mõistab tootmisprotsessi olemust ja oma tööloigu tähtsust selles.</p> <p>Seotud kutse: Õmbleja, tase 4 õmbleb erineva suuruse ja kujuga tootedetaile ning ühendab need tehnoloogilisteks sõlmedeks ja seejärel pooltoodeteks. Töö hõlmab kinnituste tegemist ja toote lõppviimistlemist.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Töövahendite, seadmete ja masinate käsitlemine</p> <ol style="list-style-type: none"> Õmblus- ja äärestusmasina seadistamine Õmblus- ja äärestusmasina hooldamine ja puhastamine Õmblusmasina programmide valimine ja kasutamine Kuum-niiske töötluste seadmete reguleerimine <p>A.2.2 Õmblusoperatsioonide tegemine</p> <ol style="list-style-type: none"> Ühendusõmbluste õmblemine, äärestamine ja palistamine Sissevõtete õmblemine ja figuursete detailide ühendamine Väikedetailide valmistamine Furnituuride märkimine ja paigaldamine <p>A.2.3 Kuumniiske töötlemine</p> <ol style="list-style-type: none"> Detailide dubleerimine Pooltoote kuumniiske töötlemine
A.3 Töö keskkond ja eripära
<p>Tööoperatsioonid võivad vahelduda või olla rutiinsed. Õmbleja töökeskkonnas võib esineda müra, tekstiililolmu ning viimistlusprotsessis tekkinud kuumust ja auru, mis võib tundlikel inimestel põhjustada allergiat. Töö võib koormata silmi ja tekitada sundasendist tingitud vaevusi.</p>
A.4 Töövahendid
<p>Õmbleja töövahendid on erinevad õmblusmasinad (nt süstikpistemasin, ahelpistemasinad, nõõbikinnitusmasin), kuumniiske töötlemise seadmed (triikraud), abivahendid (käärid, palistajad, šabloonid, kantimisseadmed), õmblusmaterjalid (kangad, niidid) ja õmblustarvikud (nööbid, needid, trukid, haagid).</p>

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Õmbleja töö eeldab distsiplineeritust, hoolikust ja püsivust, vastutustunnet ja meeskonnatöö oskust. Oluliste eelduste hulka kuuluvad käeline osavus, liigutuste kiirus ja täpsus, hea koordinatsioon ja vastupidavus intensiivseks tööks. Vajalik on hea nägemine ja silmamoot.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
3. taseme õmbleja kutseoskused on omandatud kutseõppesutususes või töökohal.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Õmbleja, termotöötaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse saamiseks tuleb taotlejal tõendada kõik kompetentsid (B.2.1-B.2.4).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.2.1 Töövahendite, seadmete ja masinate käsitlemine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Valmistab masina ette (niidistab, valib nõela ja presstalla, reguleerib pistet), lähtudes tööülesandest, materjali liigist ja masina eripärast; 2. Puhastab töö lõppedes masina seest ja väljast, vajadusel ka tööoperatsioonide vahetumisel, järgides õmblusmasinate hooldusnõudeid; 3. Valib juhendamisel masinal olevaid programme (näit. niidi lõikamine, õmbluse algus- ja lõppkinnituse tegemine jne.); 4. Reguleerib juhiste alusel kuum-niiske seadme temperatuuri, aja ja surve vastavalt materjali omadustele.	
B.2.2 Õmblusoperatsioonide tegemine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Ühendab, äärestab ja palistab detaile vastavalt toote- ja materjaliliigile, järgides ettenähtud õmblusvaru ja vastasmärke; 2. Õmbleb sissevõtteid, järgides detailil olevaid märgistusi. Ühendab figurseid detaile, järgides ettenähtud õmblusvaru ja vastasmärke; 3. Valmistab väikedetailid (nt taskuklapid, mansetid ja kätised, põõnad, pagunid, vööd, värvlid, lipsud jne), järgides tehnoloogilise järjestuse juhiseid; 4. Märgib erinevate furnituuride (nööbid, pandlad, trukid, needid, haagid, tripid, öösid jne.) asukohad ja kinnitab need, vastavalt tööülesandele ja juhiste.	
B.2.3 Kuumniiske töötlemine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Töötleb vajalikud detailid liimiriidega või liimipaelaga vastavalt juhiste arvestades materjali ja toote eripäralt; 2. Triigib või pressib pooltoote, vastavalt juhisele, arvestades materjali koostist ja omadusi.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Õmbleja, tase 3 kutset läbiv kompetents	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> Järgib oma töös töötervishoiu, -ohutuse, -korralduse ja keskkonnahoiu nõudeid; Töötab suuliste juhiste alusel, teeb tööoperatsioone etteantud ajanormi piires; Paigutab töövahendid ja detailid töökohal tsoonidesse, mis tagavad õmblemisel ratsionaalsete töövõtete kasutamise ja ergonoomilise tööasendi; Omab ülevaadet toote- ja materjaliliikidest (kerged rõivad, tekstiilitooted, looduslikud, tehis- ja sünteetilised materjalid jne); Järgib igas tööetapis kvaliteedinõudeid; Kasutab õmblusmasinaid otstarbekalt; Suhtleb sõbralikult ning korrektset; Kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli ja tegutseb vastutustundlikult; Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida; Hoiab igas tööetapis oma töökoha korras. 	
<p>Hindamise meetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	24-11052017-3.1/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Maie Koroljova, Baltika Tailor OÜ Sirje Riimaa, AS Baltika Inna Soonurm, SA Innove Kaja Piirla, Miss Mary of Sweden OÜ Maive Sein, Nurme Production
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	5
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	11.05.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	10.05.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	8153 Masinõmblejad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Dressmaker, level 3
Saksa keeles	Damenschneider
Soome keeles	räätäli
Vene keeles	швея, портниха
C.3 Lisad	